

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın **Anayasa'nın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri** uyarınca **Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından, öngörülen yasal süresi içinde cevaplanması konusunda gereğini bilginize sunarım.

Sevilay ÇELENK

Diyarbakır Milletvekili

Kamuoyunun sık sık gündemine geldiği üzere, Türkiye'de giderek derinleşen yoksulluk, yalnız yetişkinleri değil çocukların da can güvenliğini tehdit ediyor. Yaşam mücadelesi çocukları iş güvenliğinin olmadığı, güç koşullarda çalışmaya zorluyor.

Ülkemizde yalnızca 2024 yılında 14 yaş ve altı 22 çocuk ile 15-17 yaş arası 46 işçileştirilmiş çocuk çalışırken yaşamını yitirdi. 2025 yılının ilk dört ayında ise en az 19 işçileştirilmiş çocuk iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Bunun son örneklerinden biri 7 Ağustos'ta Mersin'in Akdeniz ilçesinde yaşandı. 16 yaşındaki Emir Kılınç, çalıştığı sanayide bir tırın altında kalarak yaşamını yitirdi. Emir'in babası olaydan sonra çaresizce, "Oğlum 16 yıl yaşadı, 8 yılı sanayide geçti" diyerek çocuğun 8 yaşından beri çalıştığını ifade etmişti.

Yakın dönemde ayrıca Mesleki Eğitim Merkezi programı kapsamında çalışırken iş kazalarında hayatını kaybeden çocukların sayısının artması tabloyu daha vahim hale getirmiş bulunuyor. Bu durum çocuk yoksulluğu ile çocuk emeği sömürüsü arasındaki doğrudan bağlantıyı da açıkça ortaya koyuyor.

Can güvenliği yanında yetersiz beslenme ve yoksulluğa bağlı sosyal dışlama da çocukları tehdit ediyor. OECD'nin yayımladığı "Hayat Nasıl" 2024 raporuna göre Türkiye'de her 5 çocuktan 1'i okula aç gidiyor. Türkiye İstatistik Kurumu'nun "İstatistiklerle Aile" verileri de yoksulluğun hane yapısına göre derinleştiğini gösteriyor. Hanelerin yüzde 21,2'si yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Geniş ailelerden oluşan hanelerde bu oran yüzde 26,9'a çıkıyor.

Yine Ankara Tabip Odası'nın 2025 yılına ilişkin verilerine göre ailesinin yanında en temel ihtiyaçları karşılanamayan çocuk sayısı 2018'de 122 bin 489 iken 2025'in ilk yarısında 171 bin 895'e çıkmış ve bu sayı son 7 yılda yüzde 40 oranında artış göstermiştir. Yine aynı rapora göre 10 çocuktan 4'ü yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında bulunuyor. Her 10 aileden 1'i çocuklarına yeni giysi alamıyor. Her 10 aileden 1'i ise çocuklarının günlük taze meyve ve sebze tüketimini karşılayamıyor.

Yetersiz beslenme çocuklarda büyüme geriliğine, bağışıklık sistemi zayıflığına, vitamin ve mineral eksikliklerine, kansızlığa, raşitizme, diş sağlığı bozukluklarına, kas güçsüzlüğüne ve öğrenme güçlüğüne yol açıyor. Bu durum yalnızca çocukların sağlık hakkını değil aynı

zamanda eğitim hakkını da doğrudan ihlal ediyor. Oysa çocuk yoksulluğunu önlemek devletin asli sorumluluğudur. Ancak bu sorumluluk yerine getirilmediği için çocuklar işçileştirilmeye devam ediyor.

Özellikle okulların açılmasına sayılı günler kala çocukların sağlıklı beslenmesini güvence altına alacak politikaların hayata geçirilmesi ertelenemez bir zorunluluk halini almıştır. Bu nedenle, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tüm eğitim kurumlarında kalori değerleri hesaplanarak en az bir öğün sağlıklı ve ücretsiz yemek verilmesi programının başlatılması çocukların eğitim hakkının, sağlığının ve geleceğinin korunması için hayati önem taşıyor. Ayrıca gelişme çağındaki tüm çocuklara ücretsiz süt desteği sağlanması gerekiyor. Çocuğun yeri tarla, fabrika ya da atölyeler değil okuldur.

Çocuklar sağlıklı ve güvenli şekilde çocukluklarını yaşamalıdır. Çocuklar bütün koşullar tarafından işçiliğe zorlanıyorken, "Çocuk işçi" tanımıyla bu normalleştirilemez. Çocuğun işçisi olmaz. İşçileştirilmiş çocuklar bu ülkenin alışmamamız gereken gerçek bir sorunudur.

Bu bağlamda;

1. 2024-2025 eğitim-öğretim yılında yoksulluk nedeniyle okulu bırakmak zorunda kalan çocukların sayısı nedir? Bu çocukların yaş, cinsiyet ve bölgesel dağılımına ilişkin veriler kamuoyu ile paylaşılmakta mıdır?
2. Bakanlığınız, çocuk yoksulluğunun eğitim hakkı üzerindeki etkilerini ortaya koyan düzenli ve kapsamlı bir çalışma yürütmekte midir? Varsa bu çalışmanın sonuçları nelerdir? Okulların açılmasına sayılı günler kala, tüm eğitim kurumlarında en az bir öğün sağlıklı ve ücretsiz yemek sağlanmasına yönelik herhangi bir program veya hazırlık yapılmakta mıdır? Bu konuda pilot uygulama planı var mıdır?
3. Gelişme çağındaki tüm çocuklara ücretsiz süt desteği verilmesi yönünde Bakanlığınızın yürüttüğü veya planladığı bir çalışma mevcut mudur? Bu konuda ayrılan bütçe veya öngörülen hedef nedir?
4. Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) programı kapsamında çalışırken iş kazalarına maruz kalan çocuklara ilişkin olarak Bakanlığınızın elinde bulunan veriler nelerdir? Bu programda bugüne kadar kaç çocuk iş kazası geçirmiş, kaç ağır yaralanmış ve kaç hayatını kaybetmiştir? Ayrıca MESEM kapsamında çalıştırılan çocukların kaçının eğitimini yarıda bırakarak okuldan koptuğuna dair güncel veriler mevcut mudur?